

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної
справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис)

Г.О. Бірта

(ініціали, прізвище)

« 26 » червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>Міжнародне технічне регулювання</u>
освітня програма / спеціалізація	<u>«Товарознавство і комерційна діяльність»</u> <u>«Товарознавство та експертиза в митній справі»</u>
спеціальність	<u>076 «Підприємництво та торгівля»</u>
галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
ступінь вищої освіти	<u>магістр</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне технічне регулювання» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи»

Протокол від «26» червня 2025 року №12

Укладачі:

Бургу Ю.Г., доцент кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи Полтавського університету економіки і торгівлі, к.с.-г.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство і комерційна діяльність»
спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»
ступеня магістр

_____ Ю.Г. Бургу
підпис ініціали, прізвище
« 26» червня 2025 року

Гарант освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі»
спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»
ступеня магістр

_____ А. С. Ткаченко
підпис ініціали, прізвище
« 26» червня 2025 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни «Міжнародне технічне регулювання»	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	11
Розділ 6. Інформаційні джерела	12
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	13

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни «Міжнародне технічне регулювання»

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Міжнародне технічне регулювання»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Технічне регулювання» <i>Постреквізити:</i> «Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>	
Курс/семестр вивчення	2/1	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	4/2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: <i>120 год.</i>		
лекції: <i>16 год.</i>		
практичні заняття: <i>32 год.</i>		
самостійна робота: <i>72 год.</i>		
вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): <i>екзамен</i>		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення із структурою, складовими системами міжнародного технічного регулювання, законодавчим та нормативно-правовим забезпеченням її функціонування, аналізом діяльності міжнародних та національних організацій у цій сфері, перспективами організаційних заходів щодо адаптації положень вітчизняної системи технічного регулювання відповідно до міжнародних норм та правил.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
-------------------------------	--

РН02. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва та торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення. РН05. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі. РН06. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність. РН07. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі. РН08. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.	СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі. СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності. СК 5. Здатність до ініціювання і реалізації інноваційних проектів в підприємницькій та торговельній діяльності.
---	---

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Міжнародне технічне регулювання

Тема 1. Роль та значення системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів

Роль, значення, завдання технічного регулювання. Передумови розвитку та етапи становлення технічного регулювання у світі.

Основні поняття та визначення у сфері технічного регулювання. Загальний огляд ситуації у світі та глобальні виклики людству, що впливають на сферу технічного регулювання та споживчої політики.

Тема 2. Роль міжнародних організацій в системі міжнародного технічного регулювання

Характеристика, завдання та напрями діяльності Світової організації торгівлі (СОТ), організації економічного співробітництва і розвитку (OECD), Організація ООН з питань продовольства та сільського господарства (FAO), Організація ООН з промислового розвитку (UNIDO), організація ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКАД), програма розвитку ООН (UNDP) та ін.

Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних організацій у сфері технічного регулювання.

Міжнародні та регіональні організації зі стандартизації: міжнародна організація із стандартизації (ISO), Європейський комітет із стандартизації (CEN), Європейський комітет із стандартизації в галузі електротехніки та електроніки

(CENELEC), Міжнародна електротехнічна комісія (IEC/CEI). Діяльність Європейського союзу в галузі стандартизації.

Міжнародні та регіональні організації з метрології: Міжнародне бюро мір і ваги (BIPM), Міжнародна організація законодавчої метрології (OIML), Міжнародна конфедерація з вимірювань (IMECO), Всесвітня метеорологічна організація (WMO). *Міжнародні та європейські організації в галузі оцінки відповідності та акредитації:* Європейський комітет ISO з оцінки відповідності (CASCO), система з сертифікації виробів електронної техніки (IECQ), Міжнародна конференція з акредитації випробувальних лабораторій (ILAC).

Міжнародні та регіональні організації в галузі якості, безпеки та споживчої політики: міжнародна організація споживачів (Consumer International - CI), Комітет з захисту інтересів споживачів (COPOLCO), Європейська організація з якості (EOQ), Організація ООН з питань продовольства та сільського господарства (FAO), Міжнародний альянс ХАССП (США), Міжнародна організація з тестувань товарів та послуг (ICRT) тощо.

Тема 3. Особливості систем технічного регулювання певних країн світу

Система технічного регулювання в країнах ЄС - правила системи, принцип створення єдиного ринку. Особливості технічного регулювання країн СНД, Азії, США, Канади. Характеристика національних органів у сфері технічного регулювання певних країн світу.

Тема 4. Міжнародні угоди та законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання

Характеристика міжнародних угод, директив ЄС у галузі технічного регулювання. Генеральна угода з питань митних тарифів і торгівлі (ГАТТ). Роль, переваги та недоліки директив Нового і Глобального підходів щодо обов'язкових вимог до певних видів продукції.

Технічні бар'єри в торгівлі. Загальні принципи вільного руху товарів в країнах ЄС. Основні засади політики країн щодо подолання технічних бар'єрів у торгівлі. Угода про технічні бар'єри в торгівлі СОТ (ТБТ). Угода про застосування санітарних та фіто санітарних заходів. Угода про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА).

Тема 5. Складові системи міжнародного технічного регулювання

Система стандартизації продукції. Основні цілі CEN, правила розробки стандартів, директив, забезпечення бізнес-підходу в межах CEN. Добровільність застосування стандартів як основний принцип міжнародної стандартизації.

Система оцінки відповідності. Основні завдання Програми інтеграції України до Європейського Союзу в сфері підтвердження відповідності. Визнання результатів робіт з оцінки відповідності як шлях усунення технічних бар'єрів у торгівлі. Завдання та мета державної політики у сфері підтвердження відповідності. Мета, принципи та завдання підтвердження відповідності. Підтвердження в законодавчо регульованій та законодавчо не регульованій сферах: особливості, організація, відповідальність, планування та здійснення. Державний нагляд за підтвердженням відповідності.

Міжнародні та європейські стандарти з підтвердження відповідності: стандарти-серій ISO 17000, EN 45000. Глобальний та модульний підходи до оцінки відповідності.

Політика, в ЄС з оцінювання відповідності. Комплексний підхід до взаємного визнання результатів сертифікації. Європейські модулі на стадіях життєвого циклу продукції. Модулі на стадії проектування. Модулі на стадії виробництва. Модулі на об'єднаній стадії проектування і виробництва.

Системи управління безпечністю та якістю товарів та послуг. Міжнародні та національні стандарти з управління якістю. Правозастосування системи НАССР та ISO 22000. Розвиток систем простежуваності для харчової продукції. Відносини із WHO/FAQ (Кодекс), ОЕСР, ЄЕК ООН та СОТ/СФС. |

Стандарти BRС, IFS, GlobalGap, програма ЄС щодо оповіщення про небезпечні товари RAPEX тощо.

Система ринкового нагляду. Суть, принципи нового підходу до ринково-го нагляду (резолуція Ради Європи від 07.05.1985р.). Директива щодо акредитації та ринкового нагляду. Директива щодо регламентів для акредитації та ринкового нагляду у зв'язку із реалізацією продукції.

Тема 6. Україна в системі міжнародної технічної допомоги. Програми між-народної технічної допомоги в галузі технічного регулювання

Завдання та реалізація спільного Плану дій "Україна - Європейський Союз": щодо вдосконалення національної системи технічного регулювання та споживчої політики і наближення відповідного українського законодавства, норм, та стандартів до законодавства ЄС. Концепція розвитку системи технічного регулювання та споживчої політики в Україні.

Зелена книга „Про політику адаптації національного законодавства у сфері технічного регулювання та споживчої політики до європейських вимог", Біла книга „Політика адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог", Червона книга "Про політику адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог", напрями гармонізації законодавства України у сфері технічного регулювання (закони України про ринковий нагляд, про загальну безпеку продукції, про

відповідальність за дефектну продукцію тощо), шляхи подолання проблем у сфері адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог.

Зовнішні та внутрішні чинники впливу на систему технічного регулювання та споживчої політики. Напрями адаптації системи технічного регулювання України з вимогами ЄС: проведення адаптації українського законодавства до європейського, гармонізація нормативної бази з міжнародними і європейськими стандартами, поступовий перехід від обов'язкової сертифікації до оцінки відповідності за вимогами технічних регламентів, зміцнення та розвинення спроможності українських інституцій у сфері ринкового нагляду на основі досвіду держав-членів ЄС. Європейська модель розвитку системи технічного регулювання. Приведення інфраструктури якості України відповідно до стандартів ЄС. Реформування системи технічного регулювання.

Аналіз вимог національного, міжнародного та європейського законодавства, що регулює питання надання міжнародної технічної допомоги. Роль та характеристика проектів міжнародної технічної допомоги країн ЄС (проекти TACIS, Twinning тощо).

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4 – Тематичний план навчальної дисципліни «Міжнародне технічне регулювання»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Міжнародне технічне регулювання					
Тема 1. Роль та значення системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів. 1. Що таке "технічне регулювання" 2. Мета, завдання і принципи розвитку сфери технічного регулювання 3. Завдання діяльності міжнародних організацій 4. Європейська програма якості 5. Регіональні і міжнародні організації по сертифікації систем якості.	2	Практичне заняття 1. Тема 1. Роль та значення системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів	4	Підготувати тези, статтю на тему «Тенденції розвитку технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів».	8

Тема 2. Роль міжнародних організацій в системі міжнародного технічного регулювання. 1. Характеристика, завдання та напрями діяльності Світової організації торгівлі. 2. Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних організацій у сфері технічного регулювання. 3. Міжнародні та регіональні організації зі стандартизації. 4. Міжнародні та регіональні організації з метрології. 5. Міжнародні та європейські організації в галузі оцінки відповідності та акредитації. 6. Міжнародні та регіональні організації в галузі якості, безпеки та споживчої політики.	4	Практичне заняття 2. Тема 2. Роль міжнародних організацій в системі міжнародного технічного регулювання.	4	Підготувати реферат на тему «Діяльність міжнародних організацій в системі міжнародного технічного регулювання».	14
Тема 3. Особливості систем технічного регулювання певних країн світу. 1. Система технічного регулювання в країнах ЄС - правила системи, принцип створення єдиного ринку: Австрія, Німеччина, Франція, Чехія, Фінляндія, Латвія, Польща, Угорщина 2. Аналіз іноземного досвіду побудови системи технічного регулювання та споживчої політики. Країни: Японія, США.	2	Практичне заняття 3. Тема 3. Особливості систем технічного регулювання певних країн світу.	6		14
Модуль 2. Україна в системі міжнародного технічного регулювання					
Тема 4. Міжнародні угоди та законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання. 1. Характеристика міжнародних угод, директив ЄС у галузі технічного регулювання. 2. Генеральна угода з питань митних тарифів і торгівлі. 3. Роль, переваги та недоліки директив нового і глобальних підходів, щодо обов'язкових вимог до певних видів продукції. 4. Технічні бар'єри а торгівлі. Угода про технічні бар'єри в торгівлі СОТ. 5. Угода про застосування санітарних та фіто санітарних	2	Практичне заняття 4. Тема 4. Міжнародні угоди і законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання України.	6	Підготувати доповіді на теми: «Міжнародні угоди сфери міжнародного технічного регулювання»; «Законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання».	12

заходів.					
Тема 5. Складові системи міжнародного технічного регулювання. 1. Система стандартизації продукції: Основні цілі CEN, правила розробки стандартів, директив, забезпечення бізнес-підходу в межах CEN. Добровільність застосування стандартів як основний принцип міжнародної стандартизації 2. Система оцінки відповідності. Державний нагляд за підтвердженням відповідності. 3. Міжнародні та європейські стандарти з підтвердження відповідності: стандарти-серії ISO 17000, EN 45000.	2	Практичне заняття 5. Тема 5. Складові системи міжнародного технічного регулювання.	6	Підготувати доповіді на теми: «Система стандартизації продукції»; «Система оцінки відповідності».	12
Тема 6. Україна в системі міжнародної технічної допомоги. Програми міжнародної технічної допомоги в галузі технічного регулювання. 1. Завдання та реалізація спільного Плану дій «Україна Європейський Союз», щодо вдосконалення національної системи технічного регулювання та споживчої політики і наближення відповідного українського законодавства, норм, та стандартів до законодавства ЄС. Формування системи технічного регулювання в Україні. 2. Сучасний стан на напрямки розвитку технічного регулювання в світовому суспільстві та Україні. 3. На шляху до Європи: питання, що потребують подальшого вирішення у ході реформи технічного регулювання в Україні. 4. Концепція розвитку системи технічного регулювання та споживчої політики в Україні.	4	Практичне заняття 6. Україна в системі міжнародної технічної допомоги. Програми міжнародної технічної допомоги в галузі технічного регулювання.	6	На основі наданого викладачем контрольного завдання підготувати текст з Програм міжнародної технічної допомоги в галузі технічного регулювання	12
Разом:	16		32		72

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни
«Міжнародне технічне регулювання»

Види робіт	Максимальна кількість балів
За умови підсумкового контролю – залік (ПМК)	
Поточне оцінювання (кількість балів за кожен модуль) з конкретизацією нарахованих балів за видами робіт	
Модуль 1 (теми 1–4).	40
Відвідування занять (0-1 балів);	1
захист домашнього завдання (0-2 балів);	2
обговорення матеріалу практичних занять (0-2 бали);	2
виконання навчальних завдань (0-2 балів);	2
доповіді з рефератами та їх обговорення (0-1 балів);	1
тестування (0-1 балів);	1
поточна модульна робота (0-1 балів)	1
Модуль 2 (теми 5–10)	60
Відвідування занять (0-1 балів);	1
захист домашнього завдання (0-2 балів);	2
обговорення матеріалу практичних занять (0-2 бали);	2
виконання навчальних завдань (0-2 балів);	2
доповіді з рефератами та їх обговорення (0-1 балів);	1
тестування (0-1 балів);	1
поточна модульна робота (0-1 балів)	1
Разом	100

Таблиця 5.1 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках.	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних.	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за

результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Міжнародне технічне регулювання [Текст] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітні програми «Товарознавство і комерційна діяльність», «Товарознавство та експертиза в митній справі» другого (магістерського) рівня вищої освіти / Т. В. Сахно, А. О. Семенов. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 165 с. – Те саме [Електронний ресурс]. Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.

2. Міжнародне технічне регулювання [Текст] : навч. посібник / Г. М. Кожушко, Т. В. Сахно, А. О. Семенов, Л. В. Дугніст. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 352 с. – Те саме [Електронний ресурс]. - Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.

3. Сахно Т. В. Міжнародне технічне регулювання : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітні програми «Товарознавство і комерційна діяльність», «Товарознавство та експертиза в митній справі» другого (магістерського) рівня вищої освіти / Т. В. Сахно, А. О. Семенов. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 165 с.

4. Міжнародне технічне регулювання: навч. посіб. у структурно-логічних схемах для студентів спеціальності 076

«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / А.А. Дубініна, Г.А. Селютіна, Т.М. Летута та ін. – Харків: ХДУХТ, 2024. – 126 с.

5. Артюх Т.М. Міжнародне технічне регулювання: навчальний посібник. / Т.М. Артюх, І.В. Григоренко - К.: НУХТ, 2015. - 350 с.

6. Семенов А. О. Технічне регулювання : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітні програми «Експертиза та митна справа», «Товарознавство і торговельне підприємництво» першого (бакалаврського) рівня

вищої освіти / А. О. Семенов, Т. В. Сахно. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 64 с.

7. Баб'як, О. В. Міжнародні організації: сутність, функції та канали комунікації з національними урядами [Електронний ресурс] / О. В. Баб'як, І. Л. Сазонець // Інвестиції: практика та досвід. – 2023. – № 12. – С. 137–141. – Режим доступу: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1748/1763>.

8. Залізнюк, В. П. Системи джерел торговельно-економічної інформації міжнародної торгівлі: ООН, СОТ, інші міжурядові та міжнародні організації і об'єднання країн. Типологія та організаційні аспекти [Текст] / В. П. Залізнюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2021. – № 5. – С. 49–58. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.

9. Гуменюк Г. Д. Стандартизація: Навч. посібник / Г. Д. Гуменюк. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС., 2017 – 330 с.

10. Міжнародне технічне регулювання: навч. посіб. / О. М. Сафонова, Г. А. Селютіна, М. В. Нечипорук та ін. – Харків: ХДУХТ, 2013. – 372 с.

11. Стройко Т. В. Міжнародні організації. Навчальний посібник / Т. В. Стройко. – К.: Кондор, 2018. – 250 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань, дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.